

Les campanyes d'ajut a Bòsnia i a Somàlia

¿Dues solidaritats diferents?

Dues campanyes de solidaritat destinades a ajudar els pobles de Bòsnia i Somàlia han sobresortit aquests darrers mesos. Tot i tractar-se de dues zones amb problemes greus, la implicació tant d'entitats pel desenvolupament com d'institucions ha estat diversa.

En època olímpica, les notícies sobre la dramàtica situació de Somàlia i de Bòsnia van fer-se un lloc als diaris. Les entitats de solidaritat internacional començaven a alertar sobre la urgència d'iniciar una mobilització per a enviar-hi ajuda humanitària. En concret, les Organitzacions no Governamentals pel Desenvolupament (ONG) emplaçaven les institucions a adoptar iniciatives d'aquest signe. Ja al voltant del mes de juny, començaren a contactar els organismes oficials, però no aconseguiren més que declaracions de bones intencions. Va ser la presència de l'alcalde de Sarajevo a Barcelona amb motiu dels Jocs Olímpics el que va arrencar el primer compromís formal d'un consistori català. Des de llavors, diverses plataformes de solidaritat han comptat amb el segell de les grans institucions. El balanç, fins ara, no és gens engriscador i es pot palpar un cert descontentament per la poca implicació real, tant de la societat civil com dels principals organismes polítics.

SOMÀLIA

Al mes de setembre, una gestió personal del president de Justícia i Pau, Joan Gomis, amb Joaquim Pujol, secretari general de Presidència de la Generalitat de Catalunya, va fer possible que es concretés la participació de la prin-

cipal institució del Principat en una campanya de suport a Somàlia. Aquesta iniciativa, que es concreta en la publicació regular d'un anunci publicitari signat per la Generalitat i la Federació Catalana d'ONG, vol institucionalitzar-se aquests dies com la principal campanya de solidaritat a aquest país de l'Àfrica central.

La implicació de la Generalitat, però, sembla arribar un xic a darrera hora, ja que altres entitats que consagren els seus esforços de cooperació amb el Tercer Món se n'ocupen des de principi d'estiu. En aquest sentit, entitats com Ajuda en Acció, el CIIC (Centre Interfrancès d'Iniciatives Culturals) o Metges Sense

Fronteres han expressat el seu malestar per l'escàs ajut econòmic i interès que les institucions catalanes han ofert a les entitats que s'ocupen de Somàlia. L'Ajuntament de Barcelona mateix, per exemple, no ha volgut assumir dues campanyes i ara estudia com afegir-se, en tant que col·laborador, a alguna iniciativa. Així, doncs, les ONG més importants s'han hagut de coordinar amb les seves delegacions internacionals o amb altres ONG del país per vehicular millor les seves campanyes. Metges Sense Fronteres o Ajuda en Acció actuen directament a Somàlia establint plans d'emergència d'assistència sanitària.

Quant al CIIC, es coordina amb les cinc persones de Metges Sense Fronteres que treballen a Kenya per enviar-hi càrregues d'arròs, que després són transportades als camps de refugiats de Somàlia. Igualment, una de les ONG d'àmbit estatal, Intermón, que recaptà durant el mes de setembre prop d'11 milions de pessetes de donacions parti-

Les Nacions Unides recomanen als països industrialitzats de destinar un 0,7% del seu pressupost al Tercer Món.

ARKIU

culars per a Somàlia, s'ha posat en contacte amb altres ONG europees. Però, en conjunt, aquestes ONG critiquen la manca de sensibilitat dels organismes estatals pels problemes que afecten el Tercer Món. "Malgrat l'increment del suport de la gent, no rebem cap subvenció de les institucions", afirma un representant de Metges Sense Fronteres. Tanmateix, la Fundació Olof Palme, entitat presidida per la diputada socialista Anna Ballebó, organitza la seva campanya de Somàlia gràcies a les subvencions que rep de l'Ajuntament de Badalona, de la Diputació de Barcelona i de les donacions d'empreses privades. És, en aquest sentit, una de les excepcions. Altres ONG amb menys capacitat han hagut de coordinar-se amb la presidència de la Generalitat per posar en funcionament la darrera de les campanyes. Per Aureli Argemí, president d'una de les entitats, el CIEMEN, "caldrà, ara, esperar-ne als resultats ja que, a diferència de la passada campanya de suport a Etiòpia, no hi ha hagut en els mitjans una preparació ni una campanya informativa sobre la problemàtica de Somàlia". Tot i aquesta prudència, la participació de la Generalitat de Catalunya permetrà, fins a Nadal, d'endegar una important campanya per a recaptar fons econòmics a base d'anuncis a la premsa i d'espots televisius. Una solidaritat, en definitiva, insuficient, sobretot en opinió de les entitats. Somàlia, mentrestant, espera.

BÒSNIA

La campanya que més ressò ha tingut fins ara ha estat, sens dubte, la de Bòsnia. El 14 d'agost, quan el batlle de Sarajevo hagué formulat peticions concretes d'ajuda humanitària, es van obrir les campanyes. "Sarajevo depèn de tu", organitzada pel Comitè Ciutadà de Solidaritat amb Sarajevo (CCSS), ha estat la principal. Partint d'un comitè d'entitats cíviqes presidit per l'Ajuntament de Barcelona, aquesta campanya ha canalitzat la majoria de les que s'han fet en una trentena de poblacions del Principat i a València. Així cal destacar la de Reus i Sabadell, on van crear una plataforma cívica sota el lema "Contra l'Europa del Silenci", "Sabadell ajuda el poble de Bòsnia", i la que s'ha desenvolupat paral·lelament a Barcelona, sota el lema "Ajudem el poble de Bòsnia", que ha aconseguit prop de vuit milions de pessetes. Les campanyes han funcionat a

Joan Gomis, president de la Fed. Catalana d'ONG

Quina valoració fa de les campanyes de solidaritat. ¿Hi ha hagut prou suport institucional?

—Globalment, es pot fer una valoració positiva, però gens ni mica triomfalista. El suport institucional, malgrat que ha estat important, continua sent insuficient. De totes maneres, les institucions no fan sinó reproduir els estats d'opinió de la societat civil en general.

—¿A què atribueix la solidaritat preferent amb territoris que no són del Tercer Món?

—Aquest fet s'ha anat denunciant des de les primeres campanyes de suport a la Perestroika.

D'altra banda, la recomanació de les Nacions Unides, de l'any 1972, de destinar un 0,7% del pressupost per cooperar amb el Tercer Món, només la compleixen els països nòrdics. França s'hi apropa. La mitjana dels països industrialitzats se situa en un 0,35%. Queda, per tant, molt encara a córrer.

—¿Quin paper hi tenen actualment les ONG, en el conjunt de les iniciatives de cooperació?

—En primer lloc, cal dir que hem experimentat un increment d'ONG aquests darrers anys. Només al Principat n'hi ha 31 de federades, tot i que moltes tenen poca potència en recursos humans i econòmics. Fins ara, les ONG hem fet una tasca de sensibilització i de conscienciació amb campanyes divulgatives i pressionant els poders públics, i potser per manca de mitjans han quedat una mica coixos els projectes que hem fet.

—¿Quin pot ser el futur de les ONG?

—En una democràcia, és indispensable que hi hagi aquest nivell associatiu, un associacionisme ric i competent. Ara bé, amb les quantitats irrisòries que l'estat destina anualment a les ONG, tan sols 210 milions de pessetes a Catalunya, poques campanyes podem tirar endavant. Una de les solucions és d'acréixer la interrelació entre entitats; caldria sumar esforços per tal de pressionar millor els organismes públics i obtenir així millors condicions per a treballar.

À. R. / A. R.

tres nivells: el primer i principal ha estat l'obertura de comptes corrents. Aquesta acció, destinada a comprar medicaments, ha estat la que ha tingut més bona acollida. Les aportacions individuals recollides a Barcelona pugen a 12,5 milions de pessetes, i a València, a 10 milions, als

Joan Gomis, president de Justícia i Pau.

ARXIU

quals cal sumar els 2 i mig que hi ha aportat el consistori.

El segon camp d'actuació ha estat la recollida de roba d'abric i d'aliments. Aquí els resultats han estat més minsos, malgrat les aportacions d'empreses (el COOB ha cedit excedents alimentaris, i a València ha estat important la col·laboració dels mercats). La dificultat més grossa és la necessitat de disposar de molts voluntaris per a recollir i seleccionar el material.

El tercer nivell de la campanya ha consistit a organitzar actes informatius. Entre les activitats, es destaca el concert que l'Ajuntament de Barcelona va organitzar durant les Festes de la Mercè, i els guanyos del qual, uns 5 milions de pessetes, foren destinats a la campanya. Acabada la primera mobilització, el balanç és unànimament positiu. L'èxit, segons totes les opinions, és degut sobretot a la proximitat del conflicte. A València, el sentiment és d'eufòria. A Barcelona, més prudents, qüestionen la política d'imatge de les institucions, però destaquen la importància de la unió d'entitats públiques i privades en un front comú. Més extensa que no pas intensa, la campanya obre una nova etapa de col·laboracions.

Els comptes continuen oberts.

Àlex Romaguera
Agnès Rotger